

1. Referentie

Referentie	Van Assche, V. (2001). Jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde jongeren. <i>Gids sociaal-cultureel en educatief werk</i> , 30, 97-129.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Dit artikel rapporteert over een onderzoek naar de eigenheid van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren, vertrekkend vanuit een analyse van de terminologie om deze doelgroep aan te duiden, een analyse van de ontstaansgeschiedenis en het wettelijk kader van dit type jeugdwerk. Er wordt een veelheid aan terminologie gehanteerd om de doelgroep van dit type jeugdwerk te benoemen. Door dieper in te gaan op de ontstaansgeschiedenis van deze sector komt men tot inzicht in de variëteit in doelpubliek, methode en activiteiten aanbod kenmerkend voor het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren. Onderzoek naar het wettelijke kader van dit type jeugdwerk wijst op de huidige decentralisering van het jeugdwerkbeleid met maatschappelijk kwetsbare jongeren.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Jeugdwerk, jeugdwerkbeleid, maatschappelijk kwetsbare jongeren, werkingen kansarme jeugd

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Veerle Van Assche Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen Departement sociologie UA Campus Drie Eiken Universiteitsplein 1 2610 Antwerpen (Wilrijk) Tel: 03/ 820 28 51 of 03/ 820 28 52 Fax: 03/ 820 28 82 http://www.ua.ac.be/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe komt het dat er zoveel termen circuleren waarmee we de jongeren uit het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren kunnen definiëren? Wat is de ontstaansgeschiedenis van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren? Wat is het wettelijke kader van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren? Wat is de eigenheid van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Analyse van resultaten afkomstig uit kwalitatief onderzoek
Onderzochte groep	Jongeren tussen 15 en 25 jaar als doelpubliek van de (deel)werkingen
Bereik	Regionaal

7. Resultaten

Terminologie	Dat er zoveel termen bestaan om de jongeren uit het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren te benoemen, hangt ten eerste samen met schrik voor stigmatisering van de doelgroep. Men gaat steeds weer op zoek naar een term die minder betuttelend, denigrerend of minder veroordelend klinkt dan de tot dan toe gangbare terminologie. Die veelheid aan benamingen hangt ook samen met de veelheid aan brillen waardoor men naar deze jongeren kijkt. De initiatiefnemers van dit type jeugdwerk zijn afkomstig uit diverse sectoren zoals het jeugdwerk, buurtwerk of het welzijnswerk. Ten slotte heeft deze veelheid aan benamingen en deze gevoeligheid over terminologie ook te maken met de diversiteit in het bereikte en/of beoogde publiek.
Ontstaansgeschiedenis	Van een aanzienlijk aantal jeugdwerkinitiatieven met maatschappelijk kwetsbare jongeren gaan de wortels terug tot eind jaren zestig, begin jaren zeventig. In deze periode kennen we een eerste 'boom' aan initiatieven die zich richten op maatschappelijk kwetsbare jongeren. Deze initiatieven groeiden vanuit 2 sectoren: de jeugdwerksector en buurthuissector vanuit een zorg om ook 'niet georganiseerde jeugd' te bereiken. Niet van alle werkingen met betrekking tot kansarme jeugd gaan de wortels terug tot de jaren zestig, zeventig. Er doet zich een nieuwe boom aan initiatieven voor eind jaren tachtig, begin jaren negentig. Veranderingen in de maatschappelijke context hebben hiertoe bijgedragen zoals de (her)ontdekking van de kansarme buurten en de mobilisering rond het migrantenvraagstuk. De toenemende aandacht voor het kansarmoede- en migrantenvraagstuk en daarmee verbonden toegenomen politieke wil om hier middelen voor vrij te maken, laat zich voelen binnen het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren: vanaf 1980 breidt deze sector steeds verder uit.
Wettelijk kader	Aan de wetgeving in verband met het lokale jeugdwerk is er in het voorbije decennium danig gesleuteld. 1993 luidde hier een fundamentele koerswijziging in. Tot dan toe lag de bevoegdheid voor het plaatselijke jeugdwerkbeleid quasi volledig op Vlaams niveau. In 1993 werd beslist om het zwaartepunt naar het lokale niveau te verleggen. Het decreet van 1993 bleef echter onafgewerkt. Voor het jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde jongeren werd slechts een voorlopige regeling uit de brand gesleept. Tegen de decentralisering van dit type jeugdwerk bestond immers heel wat tegenstand. In 2000-2001 werd die strijd voorlopig beslecht. Ook het jeugdwerkbeleid ten aanzien van maatschappelijk achtergestelde jongeren wordt vanaf 2002 gedecentraliseerd.
Eigenheid jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren	Een groot deel van de jeugdwerkinitiatieven met maatschappelijk kwetsbare jongeren bereikt overwegend jongeren die behoren tot een etnisch-culturele minderheid. Het merendeel van de bereikte jongeren neemt een eerder zwakke positie in het onderwijs in. Heel wat van deze jongeren zijn afkomstig uit 'arme gezinnen', d.w.z. uit gezinnen waar men geconfronteerd wordt met een zeer complexe problematiek op diverse levensterreinen. De jeugdwerkers binnen deze initiatieven zijn vaak van buitenaf in de werking gekomen veelal vanuit een zekere sociale bewogenheid met deze jongeren. In tegenstelling tot het reguliere jeugdwerk dat bijna uitsluitend door vrijwilligers gedragen wordt, gaat het in de jeugdwerkinitiatieven met maatschappelijk kwetsbare jongeren vooral om beroepskrachten. Binnen deze initiatieven hebben we te maken met een ander type jongeren en een ander type werkers dan binnen jeugdbewegingen. Dit hangt samen met de specifieke missie en praktijk van dit werk. Net zoals een jeugdbeweging gaat het om jeugdwerk, maar de invulling van dit vrijetijdswerk gebeurt op een heel eigen manier en de ambities reiken verder dan enkel vrijetijdswerk.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Van Assche, V. (1998). De eigenheid van het jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde jongeren. *Nieuws uit de Marge*, 12, (3), 13.

Van Assche, V., Hermans, G. & Lauwers, J. (1998). *Jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde jongeren: tussen zorg en vrije tijd?* Antwerpen: UA/PSW.

Van Assche, V. (2003). *Jeugdwerkers als missionarissen van de moderniteit. Een sociologische analyse van het jeugdwerk vanuit een controleperspectief*, Onuitgegeven doctoraats thesis, UA, Departement Politieke en Sociale Wetenschappen.

Van Assche, V. & Hermans, G. (1999). Werken met 'probleemjongeren'. *Alert*, 25, (4), 49-60.

Van Assche, V., Hermans, G. & Lauwers, J. (2000). Omgaan met grenzen. Jeugdwerkers en opvoeders aan het woord. *Welwijs*, 11, (3), 31-37.

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Sinds de jaren zestig, zeventig ontwikkelde zich in Vlaanderen een nieuwe jeugdwerksoort: het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren. Onderzoek naar het wie, wat, waar, hoe en waarom van deze jeugdwerkingen leidt tot inzicht in hun eigenheid. Eerste en vooral bestaat er geen eensgezindheid over de term waarmee jongeren uit dit type jeugdwerk kunnen gedefinieerd worden. Deze veelheid aan benamingen en gevoeligheid omtrent terminologie heeft te maken met schrik voor stigmatisering, veelheid aan perspectieven en diversiteit in het bereikt en/of beoogde publiek. Daarnaast wordt dit type jeugdwerk gekenmerkt door een variëteit in doelpubliek, methode en activiteiten aanbod. Deze variëteit gaat terug op de ontstaansgeschiedenis van deze sector. De wortels van de huidige initiatieven zijn niet eenduidig te situeren. Wat nu onder één verzamelnaam wordt gegroepeerd, is gegroeid vanuit diverse sectoren en uiteenlopende ideologische en levensbeschouwelijke hoek. Bovendien zijn niet alle initiatieven in dezelfde periode en tijdsgeslacht ontstaan. Verder onderzoek naar de plaats van dit type jeugdwerk binnen het plaatselijk jeugdwerkdecreet laat zien dat er een evolutie is gebeurd in het jeugdwerkbeleid ten aanzien van maatschappelijk kwetsbare jongeren en dat het huidige jeugdwerkbeleid ten aanzien van dit type jeugdwerk gekenmerkt wordt door decentralisatie. Dit alles laat toe te besluiten dat men binnen het jeugdwerkbeleid ten aanzien van maatschappelijk kwetsbare jongeren te maken heeft met een ander type jongeren en werkers dan binnen het reguliere jeugdwerk. Dit hangt samen met de specifieke missie en praktijk van dit werk: jeugdwerk maar met een specifieke invulling.